

УДК 793.3(477)

Цитування:

Гутник І. М. Викладацька діяльність Олександра Колоска у Київському національному університеті культури і мистецтв. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2021. № 3. С. 146-151.

Гутник Ірина Миколаївна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри хореографічного мистецтва
Київського національного університету
культури і мистецтв
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6492-370X>
i.gutnyk@ua.fm

Gutnyk I. (2021). Educating activity of Oleksandr Kolosok in Kyiv National University of Culture and Arts. *National Academy of Culture and Arts Management Herald: Science journal*, 3, 146-151 [in Ukrainian].

ВИКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ОЛЕКСАНДРА КОЛОСКА У КИЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

Мета статті – висвітлити викладацьку діяльність Олександра Колоска у Київському національному університеті культури і мистецтв та виявити її вплив на становлення й розвиток вищої хореографічної освіти в Україні. **Методологія.** Для досягнення мети застосовано загальнонаукові методи теоретичного та емпіричного рівнів: аналіз та узагальнення науково-теоретичних основ дослідження, хронологічний метод, метод інтерв'ю. Висновки щодо особливостей педагогічної діяльності О. П. Колоска зроблено на основі аналізу виявленого комплексу джерел: педагогічних, методичних і творчих доробків митця, власного досвіду спілкування з ним, спогадів колег і студентів. **Наукова новизна.** У статті вперше висвітлено викладацьку діяльність О. Колоска на кафедрі хореографії (згодом кафедрі народної хореографії) у Київському національному університеті культури і мистецтв; проаналізовано роботу педагога над створенням фахової дисципліни «Український народно-сценічний танець» та особливості викладання дисципліни «Мистецтва балетмейстера»; введено у науковий обіг матеріали інтерв'ю з педагогом та його студентами і колегами. **Висновки.** Викладацька діяльність професора О. П. Колоска була спрямована на розвиток традицій народного танцю в гармонійному й логічному поєднанні з виразними засобами академічного хореографічного мистецтва та кращими здобутками сучасної світової виконавської культури. Завдяки його зусиллям до системи підготовки хореографів у вищій школі України введено дисципліну «Український народно-сценічний танець», і сьогодні на методичних розробках теоретика і практика народного танцю О. Колоска ґрунтується викладання хореографічного мистецтва у закладах вищої освіти. Його робота зі студентами над опануванням мистецтва балетмейстера була багатогранною, а балетмейстерсько-режисерське мислення сягало глибинних джерел народного танцювального мистецтва. Багаторічна педагогічна діяльність Олександра Колоска була плідною, нині йому завдячують своїм високим професійним рівнем чимало виплеканих ним балетмейстерів і педагогів-хореографів.

Ключові слова: Олександр Колосок, український народно-сценічний танець, мистецтво балетмейстера, народне хореографічне мистецтво.

Gutnyk Iryna, Ph.D. in Pedagogy, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Choreographic Art of the Kyiv National University of Culture and Arts

Educating activity of Oleksandr Kolosok in Kyiv National University of Culture and Arts

The purpose of the article is to cover the teaching activities of Oleksandr Kolosok at the Kyiv National University of Culture and Arts and to reveal its influence on the formation and development of higher choreographic education in Ukraine. **Methodology.** To achieve this goal, general scientific methods of theoretical and empirical levels are used: analysis and generalization of scientific and theoretical bases of research, chronological method, interview method. Conclusions on the peculiarities of the pedagogical activity of O. P. Kolosok are made on the basis of the analysis of the revealed complex of sources: pedagogical, methodical and creative achievements of the artist, own experience of communication with him, memories of colleagues and students. **Scientific Novelty.** The article covers for the first time the teaching activity of O. Kolosok at the Department of Choreography (later the Department of Folk Choreography) at the Kyiv National University of Culture and Arts; the teacher's work on the creation of the professional discipline "Ukrainian folk-stage dance" and the peculiarities of teaching the discipline "Art of the choreographer" are analyzed; materials of interviews with the teacher and his students and colleagues were put into scientific circulation. **Conclusions.** The teaching activity of Professor O. P. Kolosok was aimed at the development of folk dance traditions in a harmonious and logical combination with the expressive means of academic choreographic art

and the best achievements of the modern world performing culture. Thanks to his efforts, the discipline "Ukrainian folk-stage dance" was introduced into the system of training choreographers in the higher school of Ukraine, and today the teaching of choreographic art in higher education institutions is based on the methodological developments of folk dance theorists and practice O. Kolosok. His work with students on mastering the art of choreography was multifaceted, and choreographer-director thinking reached deep sources of folk dance. Oleksandr Kolosok's many years of pedagogical activity were fruitful, and today many choreographers and choreographers, whom he nurtured, owe him their high professional level.

Keywords: Oleksandr Kolosok, Ukrainian folk-stage dance, the art of the choreographer, folk choreographic art.

Актуальність теми дослідження. Важливим компонентом у підготовці фахівців народного хореографічного мистецтва є всебічне опанування ними як практичними навичками, так і теоретичними знаннями про становлення й розвиток народно-сценічного танцю та вищої хореографічної освіти, про діяльність окремих педагогів і митців, здобутки яких визначили сучасний стан і перспективи розвитку хореографічного мистецтва в Україні.

Майже півстоліття впроваджував свої науково-методичні та творчі розробки, ідеї, задуми у мистецьких закладах вищої освіти заслужений артист України, професор Олександр Петрович Колосок (1932–2020 рр.). У його науково-педагогічному арсеналі – створення та удосконалення фахових дисциплін, розробка авторської методики їх викладання, підготовка навчальних посібників та програм, методичних рекомендацій для викладачів і студентів-хореографів. Проте здійснена наукова розвідка засвідчила, що педагогічна діяльність О. Колоска у Київському національному університеті культури і мистецтв (далі – КНУКіМ) до цього часу не була предметом наукових досліджень, що підтверджує актуальність обраної теми.

Аналіз досліджень і публікацій. Загальні відомості про О. Колоска подано у довіднику В. Туркевича «Хореографічне мистецтво України у персоналіях» [11]. Саме завдяки цій праці прізвище О. П. Колоска було вперше введено в бібліографічний дискурс. У довіднику «Майстри народно-сценічного танцю», упорядником якого був сам О. Колосок, стисло подано біографію митця, перелік його мистецьких здобутків, творчих доробків і наукових праць [7]. Однак більш глибокі дослідження та аналітичні розвідки, присвячені здобуткам О. Колоска у педагогічній діяльності, не з'явилися навіть після його смерті в лютому 2020 року.

Мета статті – висвітлити викладацьку діяльність Олександра Колоска у Київському національному університеті культури і мистецтв та виявити її вплив на становлення й

розвиток вищої хореографічної освіти в Україні.

Виклад основного матеріалу. Олександр Петрович Колосок – заслужений артист України, лауреат міжнародних конкурсів, професор, який своєю виконавською, балетмейстерською та науково-педагогічною діяльністю зробив вагомий внесок у розвиток не лише українського народно-сценічного танцю, а й загалом вищої хореографічної освіти в Україні. Саме завдяки зусиллям відомих митців і провідних діячів культури України, таких як професор О. Колосок, у нашій країні було створено першу кафедру хореографії. Вона почала працювати у 1970 році при Київському державному інституті ім. Корнійчука (нині – КНУКіМ). Новостворена кафедра своєю науково-методичною та практичною діяльністю заклала міцне підґрунтя для розвитку освітньої системи підготовки виконавців, хореографів, а згодом і балетмейстерів, у закладах вищої освіти.

Впродовж 30-ти років (1973–2002 рр.) О. П. Колосок плідно займався педагогічною та науковою діяльністю у КНУКіМ.

Викладацьку діяльність О. П. Колосок розпочав у 1973 році після завершення кар'єри артиста балету в Українському народному хорі ім. Г. Г. Верьовки (1958–1970 рр.). Робота в хорі була важливим етапом і водночас яскравою віхою в його професійній виконавській діяльності, яка розпочалася в Ансамблі пісні і танцю УРСР (1951–1952 рр.), а далі продовжилася в Ансамблі пісні і танцю Центральної групи військ у місті Баден (Австрія), де юнак проходив строкову службу (1952–1955 рр.).

Працювати на кафедру хореографії Олександр Петрович прийшов, маючи звання заслуженого артиста України (1967 р.) і диплом про вищу освіту, яку він здобув на режисерському відділі Київського інституту культури. Розпочав педагогічну діяльність на посаді старшого викладача, потім став доцентом (з 1982 р.), а з 1996 р. – професором кафедри народної хореографії КДК.

Саме на Олександра Петровича лягла відповідальна і складна місія – почати розробку нової фахової дисципліни «Український народно-сценічний танець». Потреба у створенні цього предмету була зумовлена професіоналізацією народного мистецтва, в результаті якої з фольклорного танцю поступово сформувався народно-сценічний. Тож, маючи багаторічний власний практичний досвід і глибоке розуміння здобутків провідних теоретиків та практиків української народної хореографії, О. Колосок розробив і обґрунтував нову дисципліну для викладання у вищих навчальних закладах.

Випускник кафедри хореографії Інституту культури ім. А. Корнійчука, а нині доцент кафедри хореографічного мистецтва КНУКіМ С. Л. Зубатов згадував часи, коли Олександр Петрович Колосок починав працювати педагогом і на його курсі викладав український народно-сценічний танець. «На той час цей предмет суттєво відрізнявся від того, що викладається зараз в університеті. Програми ще тільки створювалися, не було чіткої методики викладання, та й сам предмет вивчався лише два з половиною роки. Складність була в тому, що матеріал з українського танцю викладався не по регіонах, майже зовсім не використовувалися українські терміни у назвах рухів. Зрозуміло, що починати завжди важко. Тож Олександр Петрович і ми, студенти, завжди були у пошуку» – згадує педагог КНУКіМ, викладач українського танцю Сергій Лук'янович Зубатов [2]. На думку С. Л. Зубатова, «започаткування предмету “Український народно-сценічний танець” було вкрай потрібним і дуже актуальним. Народний танець у сценічній його формі існував уже давно, однак не було теоретичної бази для його вивчення та виділення в окремий предмет, а тому створення методики викладання українського народно-сценічного танцю стало нагальною потребою» [2].

Олександр Петрович тонко відчував відмінності між академічним народно-сценічним танцем і фольклорним, був одержимий ідеєю створення сценічного танцю сучасного рівня і не стояв на місці, а зростав разом зі своїми студентами, – так говорить про О. П. Колоска його колишня студентка, а нині кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України О. В. Касьянова. «Олександр Петрович ніколи не соромився попросити студентів, які приїхали з віддалених регіонів України, показати ті чи інші танцювальні рухи. Багато

уваги приділяв самостійній роботі студентів. Але найбільше запам'ятались його тематичні уроки, коли весь матеріал – і біля станка, і на середині, й етюди – був присвячений одній темі. Наприклад, урок на тему української обрядовості. Це було по-новому, дуже складно і, водночас, надзвичайно цікаво», – розповідає педагог КНУКіМ Олена Василівна Касьянова [3].

Як бачимо, учні О. П. Колоска одностайні в оцінці діяльності свого викладача. Всі вони високої думки про його професійний рівень, манеру викладання та особисті якості педагога.

За час роботи в університеті культури О. П. Колосок підготував чимало програм з українського народно-сценічного танцю, які постійно доповнював і вдосконалював. Він був переконаний, що студенти у процесі навчання повинні опанувувати вправи, які мають не лише матеріальну основу – рухи, а, перш за все, – духовне наповнення, сюжетну основу, адже практика видатних майстрів українського народного танцю переконує, що беззмістовної хореографії не існує [3].

«Свій теоретичний і практичний досвід викладання дисципліни “Український народно-сценічний танець” автор узагальнив у навчально-методичному посібнику “Побудова вправ біля станка на основі української народно-сценічної лексики”. У посібнику було враховано надбання видатних попередників – П. Вірського, М. Болотова, А. Гуменюка, А. Калініна, В. Вронського, В. Петрика, К. Балог, Д. Ластівки, К. Василенка та інших діячів української хореографії» [1, 22]. Цей посібник було перевидано у 2001 р.

Проведені О. П. Колоском семінари по всіх регіонах України та в діаспорі – для українців Канади, Австралії, Франції, Америки, а також багаторічна викладацька робота підтвердили обґрунтованість теоретичних узагальнень і плідність методичних розробок, висвітлених у посібнику з українського танцю.

Елементи класики набули в роботі О. Колоска, збирача й серйозного дослідника перлин української народної творчості, національного характеру завдяки їх гармонійному, логічному поєднанню, а також переосмисленню на ґрунті проведених ним багаторічних польових робіт у Центральній та Карпатській Україні. У своєму посібнику автор наголошує на потребі у розробці «нової методики у підготовці виконавського апарату артиста, включаючи й етап його повного сценічного навантаження. Ця методика

повинна ґрунтуватися й випливати зі специфіки народного мистецтва, за яким треба лише уважно спостерігати, вивчати й досліджувати» [5, 4].

Побудований автором екзерсис біля станка не зводиться лише до механічного виконання рухів і технічних вправ, а був спрямований на розвиток творчої уяви, передачі національного колориту, розкриття характеру народного танцю різних регіонів України, цілісності та багатства його художньо-естетичного змісту. Цьому сприяє також зроблений у посібнику аналіз мовно-стильових особливостей українського народного танцю різних регіонів України, відтворення його певних рис у відповідних графічних зображення, пояснювальних описах.

З часом дисципліна «Український народно-сценічний танець», яку першими почали викладати заслужений артист України, професор О. П. Колосок і заслужений артист України, в минулому артист ансамблю танцю України ім. П. Вірського М. П. Мотков, на кафедрі народної хореографії КНУКіМ отримала нову назву: «Теорія та методика викладання українського народно-сценічного танцю», з огляду на її завдання та зміст. Надалі дисципліну розвивали та удосконалювали заслужений діяч мистецтв України, кандидат педагогічних наук, професор С. Г. Забрєдовський, народна артистка України В. С. Вірська та доцент С. Л. Зубатов.

Олександр Петрович Колосок викладав український народно-сценічний танець впродовж 9 років, а згодом перейшов до дисципліни «Мистецтво балетмейстера», яка в царині вищої хореографічної освіти вважається однією з найскладніших. О. Колосок вів майбутніх хореографів до професійної майстерності, ділячись з ними своїми знаннями, вміннями, досвідом. Студенти під керівництвом вже досвідченого педагога з високим рівнем професійної майстерності створювали окремі етюди, танці та хореографічні композиції великих форм.

«Олександр Петрович особливу увагу звертав на розвиток художньої інтуїції студента, на розкриття творчої індивідуальності, на виявлення власного балетмейстерського почерку. Велике значення мала манера спілкування викладача зі студентами, вміння створити невимушену атмосферу творчого дерзання, коли кожен може висловити свої думки, проявити себе, як особистість» [1, 23].

При цьому О. П. Колосок не залишався байдужим до проблем студентів, до їхнього

життя; він ніколи не ставив себе вище й не залишався осторонь, але, водночас, не опускався до фамільярності чи панібратства. Олександр Петрович Колосок був не лише досвідченим, вимогливим педагогом, щирою й відвертою людиною – він завжди лишався мудрим наставником, старшим товаришем і порадиником. І в такому спілкуванні – запорука успіху майбутніх балетмейстерів. У цьому був секрет педагогічної майстерності О. Колоска. Такий висновок можна зробити із власного досвіду навчання у професора та спілкування з ним. Про це свідчать і результати опитування, проведеного свого часу серед студентів КНУКіМ як стаціонарного, так і заочного відділень. Всі опитані студенти, характеризуючи свого викладача як особистість і наставника й оцінюючи методи його роботи та манеру спілкування з вихованцями, одноставно давали йому тільки найкращі відгуки.

За роки викладацької діяльності О. П. Колосок підготував програми з дисципліни «Мистецтво балетмейстера», посібники та методичні розробки, зокрема, «Пошуки образного рішення хореографічної композиції» [8], «Специфіка роботи балетмейстера у народному хорі» [9], «Стильові особливості танців Карпатського регіону» [10] та «Мистецтво балетмейстера: конспект лекцій для студентів спеціальності 6.020202 “Хореографія”» [7]. При розробці навчальних планів, як і раніше при створенні посібника, автор орієнтувався не лише на власний досвід постановника, а й на кращі досягнення вітчизняної хореографічної культури та педагогіки.

Теоретичні постулати О. Колоска знаходили підтвердження своєї ефективності у практичній діяльності як балетмейстера. Про це свідчать його хореографічні постановки у виконанні студентів Київського інституту культури. Зокрема, О. Колосок поставив ряд танців до вистав «Іркутська історія» та «Мій бідний Марат» за О. Арбузовим, «Майська ніч» за М. Гоголем, «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського, «Сватання на Гончарівці» за Г. Квітки-Основ'яненком, «По ревізії» за М. Кропивницьким, «Весілля в Малинівці» за Б. Александровим, «Снігуронька» за М. Островським, «Повість о настоящем человеке» за Б. Польовим, «Сослуживці» за Е. Рязановим, «Барабанщиця» за О. Салинським, «Помодньому» і «Циганка Аза» за М. Старицьким, «Вірую» за В. Шукшиним, «Назар Стодоля» за Т. Шевченком. З багатьма хореографічними

постановками студенти виступали не лише в Україні, а й за її межами [4].

Працюючи над обробкою народних танців, постановник не дублював класичні зразки, а створював свою танцювальну версію, знаходив нові трюки, які збагачували хореографічні образи. О. П. Колосок – це людина, яка хрестоматійно знала національну хореографію, і тому кожна його робота була яскравим вираженням національного характеру в танці. При цьому музика, танець і барвисті костюми створювали єдине гармонійне видовище. Невгамовний, гранично вимогливий педагог сміливо експериментував, створював масштабні, новаторські хореографічні форми та багатопланові полотна. Водночас він розумів і намагався домогтися цього розуміння від студентів, що лише постійне прагнення до вершин професіоналізму, самовіддана, виснажлива праця над кожним рухом, динамічним штрихом та емоційним нюансом можуть стати запорукою найвищого звучання танцю.

За плечима у Олександра Петровича ціла низка постановок, покоління виконавців, які завдячують йому своїми нинішніми здобутками, своєю майстерністю. Компетентний і кваліфікований фахівець, досвідчений педагог, балетмейстер О. Колосок виховав у КНУКіМ сотні професійних танцівників, постановників та керівників танцювальних колективів. Деякі з них згодом працювали з ним пліч-о-пліч, були його колегами. Багато випускників професора О. П. Колоска досягли найвищих вершин у творчій та науковій діяльності, мають почесні звання та нагороди.

Також О. Колосок брав участь і у професійній підготовці іноземних студентів, працював із молоддю, яка приїздила з різних країн: з Франції, Канади, США, для обміну досвідом з українськими колегами. І завжди учасники таких заходів високо оцінювали професіоналізм, доброзичливість викладачів, серед яких був і О. П. Колосок.

Наукова новизна. У статті вперше висвітлено викладацьку діяльність О. Колоска на кафедрі хореографії (згодом кафедрі народної хореографії) у Київському національному університеті культури і мистецтв; проаналізовано роботу педагога над створенням фахової дисципліни «Український народно-сценічний танець» та особливості викладання дисципліни «Мистецтва балетмейстера»; введено у науковий обіг матеріали інтерв'ю з педагогом та його студентами і колегами.

Висновки. Своєю енергією, невтомною працею О. П. Колосок зробив вагомий внесок у розвиток народного танцювального мистецтва. Дбайливо зберігаючи перлини українського танцювального фольклору, Олександр Петрович натхненно і самовіддано шукав шляхи більш глибокого й органічного проникнення народного та сценічного мистецтва. Розвиваючи традиції народного танцю, він водночас використовував виразні засоби академічного мистецтва та здобутки сучасної світової виконавської культури.

Завдяки зусиллям О. П. Колоска майбутні хореографи почали вивчати дисципліну «Український народно-сценічний танець», а згодом багаторічна практика та копітка робота над теоретичними основами народного танцю вилася у методичні розробки, на яких нині ґрунтується викладання хореографічного мистецтва у закладах вищої освіти України. Його робота зі студентами над опануванням мистецтва балетмейстера була багатогранною, по-справжньому професійною, а балетмейстерсько-режисерське мислення сягало глибинних джерел народного танцювального мистецтва.

Заслужений артист України, професор Олександр Петрович Колосок, талановитий митець, що присвятив своє життя служінню українській культурі та народній хореографії, пішов у засвіти минулого року, лишивши по собі цілі покоління учнів і послідовників. Багаторічна педагогічна діяльність О. П. Колоска у КНУКіМ була надзвичайно плідною, тож нині йому завдячують своїм високим професійним рівнем чимало виплеканих ним молодих балетмейстерів і педагогів-хореографів.

Перспективи подальших досліджень полягають у комплексному аналізі науково-методичних праць теоретика і практика народного хореографічного мистецтва О. П. Колоска.

Література

1. Гутник І. М. Олександр Колосок: душею – до танцю, серцем – до педагогіки. Традиції та новації в хореографічній культурі (до 50-річчя кафедри хореографії Київського національного університету культури і мистецтв) : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., упор. А. М. Підлипська, м. Київ, 25 квітня 2020 р. Київ : Видавничий центр КНУКіМ, 2020. С. 20–23.
2. Інтерв'ю з С. Зубатовим, Київ, 29 квітня 2002 р. Взяття І. Гутник. Рукопис.
3. Інтерв'ю з О. Касьяновою, Київ, 30 квітня 2002 р. Взяття І. Гутник. Рукопис.

4. Інтерв'ю з О. Колоском, Київ, 25 квітня 2002 р. Взяла І. Гутник. Рукопис.

5. Колосок О. П. Побудова екзерсису біля станка на основі української народно-сценічної лексики : навч.-метод. пос.: друге вид., перероб. Київ : ДАКККиМ, 2001. 131 с.

6. Майстри народно-сценічного танцю: біографічний довідник. Уклад. О. П. Колосок. Київ : ДАКККиМ, 2008. 116 с.

7. Мистецтво балетмейстера : конспект лекцій для студентів спеціальності 6.020202 «Хореографія». Упоряд. О. П. Колосок. Київ : НАКККиМ, 2014. 95 с.

8. Пошуки образного рішення хореографічної композиції : методичні вказівки з предмету «Мистецтво балетмейстера». Уклад. О. П. Колосок. Київ : Видачничий центр НАУ, 1997. 18 с.

9. Специфіка роботи балетмейстера у народному хорі : методичні вказівки з предмету «Мистецтво балетмейстера». Уклад. О. П. Колосок. Київ : Видачничий центр НАУ, 1999. 24 с.

10. Сильові особливості танців Карпатського регіону : методичні рекомендації. Уклад. О. П. Колосок. Київ : ДАКККиМ, 2002. 36 с.

11. Туркевич В. Хореографічне мистецтво України у персоналіях : бібліографічний довідник. Київ, 1999. 224 с.

References

1. Gutnyk, I. (2020). Oleksandr Kolosok: with his soul – to dance, with his heart – to pedagogy. International scientific-practical conference “Traditions and innovations in choreographic culture (to the 50th anniversary of the Department of Choreography of Kyiv National University of Culture and Arts)”, pp. 20–23. Kyiv: KNUKiM Publishing Center [in Ukrainian].

2. Interview with S. Zubatov, (2002, April 29). Kyiv. Taken by I. Gutnyk. Manuscript [in Ukrainian].

3. Interview with O. Kasyanova, (2002, April 30). Kyiv. Taken by I. Gutnyk. Manuscript [in Ukrainian].

4. Interview with O. Kolosok, (2002, April 25). Kyiv. Taken by I. Gutnyk. Manuscript [in Ukrainian].

5. Kolosok, O. (2001). Construction of an exercise near the ballet barre on the basis of Ukrainian folk-stage vocabulary: a training manual. Kyiv: DAKKKiM [in Ukrainian].

6. Kolosok, O. (Eds.) (2008). Masters of folk-stage dance: biographical guide. Kyiv: DAKKKiM [in Ukrainian].

7. Kolosok, O. (Eds.) (2014). The art of the choreographer: a synopsis of lectures for students majoring in 6.020202 “Choreography”. Kyiv: NAKKKiM [in Ukrainian].

8. Kolosok, O. (Eds.) (1997). Search for a figurative solution to a choreographic composition: Methodical instructions on the subject “The Art of the Choreographer”. Kyiv: NAU [in Ukrainian].

9. Kolosok, O. (Eds.) (1999). Specifics of the choreographer’s work in the folk choir: Methodical instructions on the subject “The art of the choreographer”. Kyiv: NAU [in Ukrainian].

10. Kolosok, O. (Eds.) (2002). Stylistic features of dances of the Carpathian region: methodical recommendations. Kyiv: DAKKKiM [in Ukrainian].

11. Turkevych, V. (1999). Choreographic art of Ukraine in personalities: bibliographic reference book. Kyiv [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 26.05.2021
Отримано після доопрацювання 17.06.2021
Прийнято до друку 24.06.2021*